

P^assionis, & conclusionis, non autem remota, & negotia, quia tunc non essent propria; quare si contingat ab eodem subiecto immediate plures paffiones palliunt, nullum est inconveniens, quod omnes, & singula demonstretur per illam causam, cum sit omnium causa proxima, & immediata; & sic in proposito dicitur, nullum est inconveniens, quod unum, verum, & bonus & familiaris sunt entis paffiones, de ipso demonstretur per conceptum eius quotidiativum, neque hinc legitur, tale medium esse commune, & non proprium.

33. Hanc etiam eandem tenet sententiam Sminthagr., & de Deo uno disp. i. 4. n. 23. bñt abit, quod cum Doctor cit. 1. d. 11. q. 24. videatur passionis entis poe de iplo demontstrati per conceptionis eius quididattum, loquitor de demonstratione a priori premissum sumpta, quo medio alium definitionem subiecti; non tam negat Scotus, quin latius loquendo de demonstratione a priori, quae per medio alium quididattum conceptum subiecti, sive illi sit definitivus, sive simpliciter simplex, posit paucis in communione de ente in communione a priori demonstrari id est cognoscere inesse ente immediaete per suam quididattum simpliciter tanquam subiectio passionis. Hic tamen notandum est, quod Saxius advertit disp. 11. qa. 5. art. 5. nu. 112. quod aliud est dicere paucis entis esse demonstrabilis id est arias, nam quantum ex le, de eis demonstrari, & aliud ipsas adiu. & de facto demonstrari, sicut de facto moxilitas demonstratur de corpore naturali, quamvis igitur propter difficultates alias ambigueret quis passiones entis poe de iplo modo de facto demonstrari, hoc tamen non tollit, quia sunt demonstrabilis simpliciter, & abolute loquendo falso ab intellectu separati, per quod sufficiunt saluator dignitas Metaph. quia habent passiones deus fabicio demonstrabilis, sicut a nobis pro statu illo nequeant demonstrari.

34. Quare solerit, quo paucis de ente demonstrantur passiones disiunctae. Ad hoc autem Doctor i. d. 30. g. quantum ad 1. aliud esse loqui de toto disiuncto, & aliud ex altera parte disiuncti, nam si de toto disiuncto fit sermo, idem proutis dicendum est, quod de simplicibus, quod nempe fit demonstrabilis, vel inde monstrabile a priori, ut si loquimur de altera parte disiuncti, tunc rursus di-

Aliquendum est de membro perfectiori, vel imperfectiori, & si de primo sit fermo, utique potest per aliud membrum imperfectius concludi, & demonstrari si enim datur ens finitum, dependens, contingens, atque participatum, dari quoque oportet necessario ens infinitum, independens, & necessarium, ac non participatum, quia in talibus non posset nisi particulariter inesse imperfectius extre^mum, nisi aliqui enti imperficius extre^mum, a qua de-
pendet, & si locutio fiat de membro imperfectiori, & ignobiliori, sane nequit hoc extre^mum imperfectius, & ignobilius con-
cludi, & demonstrari per extre^mum imperfectius; non enim imper-
fectius est in aliuto ente, opus est imperfectius esse in alio ente, ut
quod si datur ens infinitum, independens, & necessarium, detur
idem ens finitum, contingens, & dependens, nisi forte illa di-
stincta extrema sunt correlative, quemadmodum se habent produc-
duces, & productum, ca^us^a, & causa tamen Doctor loc. cit. i. d. 34.
33. Queritur tandem soler omnis passionibus entis in univer-
sum finitum, an anti accidere dicantur? Et breviter respon-
dum est, accidentis duplicitate lumen posse ex Doctore i. d. 2. q. 7, &
alibi frequenter, vel physice pro accidente de novem praedicamen-
tis, unde dici solet accidentis praedicamentale; vel Metaphysice
pro extraneo, & dici solet accidentis praedicable, quo pado acci-
dit, dicunt ratione aliquam extra rationem formalem subje-
cti, & hoc modo passiones dicti solent accidentia sui subiecti, ita-
que si accidunt primo modo sumuntur, scilicet physice, negandus
est passiones accidere enti. siquidem lumen ei realiter identificata,
ac nam, & candem realiter naturam dicunt cum ipso ente ex 4.
Metaph. tr. 3. immo in hoc sensu nulla passio universaliter loquen-
do accidit propriu subiectu quia omnis talis in schola nostra identi-
ficatur cum eo; at loquendo de ente Metaphysice, sic passiones entis
enti dicuntur accidere, & universaliter qualibet propria accidit
proprio subiecto, quia non intrant definitionem, aut conceptum
quod dividatur eis, & universaliter loquendo posterius semper
dicuntur accidere prius, passio autem temporis est posterior suo sub-
iecto, cum ab eius intrinsecis principiis fluit, & dimanet; ita de-
cet Doct. 2. d. 3. q. 4. in fine,

DISPUTATIO QUINTA.

De passionibus simplicibus entis, scilicet Unitate, Veritate,
& Bonitate.

Allens circa passionem entis in communis versati sumus, contemplando nimirum earum qualitatem, ordinem, distinctionem, & numerum, ac demonstrabiliter; nam ad considerationem earum in specie, & in particulari defenderet opus est. Quoniam vero proprietates entis simplices, seu incomplexe, ut sunt Unitas, Veritas, Bonitas, complexius, & disjunctius praesertim solent, prius de illis sermones institutum in hac dyp. pofmodum de aliis in sequenti. Et tandem quia passio ipsa simplices saltem secundum est, per quod a nobis explicari solent, ita invenimus ordinamus, ut Unitas Veritatis, & Veritas Bonitatis praecatas: omnes & singulas simul in hac eadem Disput. complectendo, prius de Unitate erit sermo, deinde de Veritate: postremo de Bonitate;

QUÆSTIO PRIMA

An Unitas sit vera, & adequata passio enim.

Mirandulus lib. de ente, & uno, & Scalliger. lib. de nobilitate exercit. 65. referunt, Platonem negasse unum esse verum, & propriam entis passionem, dicebat namque quod licet omne ens sit unum, non tamem omne, quod est unum, est em, nam Deus apud ipsum erat unus, nec tamem erat ens, patrem materiam prima erat una, nec erat ens, unde concludebant unum latius patrem, quam ens. Sed quicquid sit de Platoni sententia, ac Sectotorum ejus in hac re, certum est neque ex Peripateticis desclie, qui absoluere negent Unitatem esse passionem entis aequaliter, si falso, & absoluere sumatur, aijungere unum, & multa simili sumpta esse passionem entis adquam, & neutrum ipsorum formam cum ente adaequare; ita Vafsu. i. p. d. 12. cap. 3. Fonsec. 4. Met. cap. 2. qu. ii. scil. 7. & quidam Recensioi suppresso nomine relatus à Pasqualig. tom. 2. Metaph. disp. 4.

Dicendum tamen est, Unitatem esse passionem entis adaequatam, & cum ipso adaequata convergi, adeo ut omnem, quod est ens, sit unum, & omne quod est unum, sit ens. Concluso est communis omnium Phylologorum, & praesertim Peripateticorum, quam ex profeso docuit Arist^t. Metaph. tex. 3. ubi ait: *& unus idem, ac natura sunt, propter quod sensim sequuntur, & lib. 10. Metaph. tex. 7.* inquit discutere autem equaliter ens, & unum & tex. & sequitur in candem rem, quod nunc idem quoniammodo significatur unum, *T*em, pater etiam ex eo, quod equaliter sequitur praeceps etiam, & in nihil est, ne in propria, ne in propria

le, sed similicer se habet sicut ens; & hoc ipsum docuit D. Dionys.
de divinis nominibus cap. ult.

Probatur etiam ratione, quia sicut cuiuscumque entis in specie unica essentia est, ac unica ratio, sic etiam ens in genere; alioquin non jam ens esset, sed entia; ergo unum est proprietas ab ente inseparabili, ac illi proutus adaequata, itaut impossibile fit concipere aliquid ens, aut per modum entis, nisi illud idem unum, aut per modum unius concipias, aliquo in non ens, sed entia conciperentur; confat ergo vel ex ipso nomine entis, quod quicquid est ens, est unum, quia si non unum est, sed plura, vel multi, jam non est ens, sed entia. Sic etiam e diverso unum ex parte sua adaequatur cum ente, unum namque illud dicitur, quod est in eius individuum; ut inferior confat ex ipsa Unitatis definitio, sed idea aliquod dicitur individuum, quia suum esse habet individuum, ergo omne individuum, & unum est. Unde unitas sumitur in prestanti pro individuio eius, quod est, in plura que sunt, nempe entis in plura entia, si quoniam significatio ens, & unum recipit tantum, scilicet & contra recipiatur multa, & entia.

Secundo illa est propria pax illius subiecti cum omnibus rigore, quae convenit omnisi, & semper, ita ut sit de unitate relpectu entis, convenientem enim omni enti, sed eti, & semper, ergo &c. Major pater ex cap. de Proprio, probatur minor, & prima quod competit omnienti, nam omne ens realiter vel est simplex, vel compositionis; si est simplex, jam habet unitatem simplicitatis, merito cujo non solam est adi individuum, sed etiam est individuibile in plura, quia non constat ex diversis partibus, in quas dividii possit; si verè est compositionis, jam habet unitatem compositionis; per compositionem enim, cum fit ex parte adiu, & per se potentia, fit verè per se unum, ut Doctor ostendit 3. d. 2. quiesc. 2. ut magis postea declarabitur; tunc quia eis compositionis posit in duas partes dividii, ex quibus componuntur, per cuius divisionem, tamecumduam manet compositionis, semper manet autem individuum, articulatum id unum.

Quæst. I. De unitate an sit passio entis.

Item omne ens, aut omnis natura, vel est singularis, & individua, vel communis (nam prater singularia concedendas esse naturas communes in singularibus existentes interiori non loco disp. 8. demonstrabitur) si est singularis, habet suam unitatem singularium, qua inter omnes unitates est maxima; sed communis, habet suam unitatem formalem, qua est quædam unitas, utique minor unitate individuali, sed major unitate universalis, quam non habet natura communis à parte rei, sed tantum per intellectum præcisia à fini singularibus; cum ergo uniuicem entia propria convenient unitas hæc naturæ, ac conditioni proportionata, ut peculiarius ejus passio, sic de unitate in communis hinc inferendum erit, quod sit passio entis, ut sic, & in generi; si namque unitas particularis & determinata ei passio determinata entis, conseqeuis est, ut unitas illimitata, & transcendens sit passio entis transfigurans unum. Quod etiam convenientia unitas foli enti reali, quia hoc est fieri, latit de se confiat; nam non ens, seu ens rationis non dicitur propriè unum, sed tantum secundum quid, & beneficio entis realis, à quo sicut entitatem mutatur, cum concipiatur ad modum ejus ab intellectu, ita & unitatem, quæ tamen non est vera unitas, sicut per entitas entis rationis, in qua proxime fundatur; unde sicut fictam habet entitatem, ita unitatem quoque fictam. Denique unitas competit enti fœmer, quia quantum retinet rationem entis, retinet etiam rationem unius consequenter ergo re vera ei deficit, quin sit vera, ac adæquata proprietatis entis.

Tertio praedicatum per se conveniens aliqui, necessario ac indispensabiliter, vel ei convenit in primo modo, ut praedicatum eius quidditativum, vel in secundo modo, ut ejus propria pafio, sed unitas conventi enti per se, & necessario, nam haec propositio, est ex iure, et proprieto necessaria, quae falsificari non potest, qui quadam res est eis, est una; non convenient autem enti, ut praedicatum eius quidditativum, & constitutivum, ergo ut propria pafio. Major confort ex I. Poli. cap. 4. Probatur minor, quoad 2, partem, quod nempe unitas nos fit praedicatum quidditativum entis, quia primus omnino conceptus entis, quo essentialiter constituitur in esse, est illi, qui ex patib. ens, prout habet esse in se ipso, vel prout ipsi non repugnat habere esse in rerum natura, unde ratio scilicet praeceps est in tercium eius constitutivum, unitas vero non intrinsecus, & essentialiter constituit ens in esse entis, sed potius modicata ipsum esse intra rationem formalem effendi, quatenus reddit illud esse in se individuum, & a quocumque alio dividum. Tum quia conceptus quidditativus entis, ut sic, cogitatur, velut absolutus, nam facit rem absolutam in se esse praescindendo ab omni ordine ad aliud, at conceptus unitatis est relativus factum concomitante, quatenus ad esse individuum in se confequitur esse a quocumque alio dividitur, quod neque intelligi sine ordine ad aliud, ut potest comprehendere explicando definitionem unitatis. Tum quia cetera omnia entia, ut dicuntur eis, habent singula unitatem sibi proportionatam, nec tamen eis convenit, ut praedicatum quidditativum, & essentialiter constitutivum, ergo dicendum est idem de unitate transcendentali respectu entis, ut sic si Probatur alium ipsum, quia non sunt omnes naturam humanam propriam habere unitatem formalem, quia unam speciem constituit in rerum natura ab aliis difficiunt, & tamen dum humanitas definitur, non utique decepitur per itiam unitatem, sed hac ad ejus essentialiter confequitur, ergo dicendum de unitate transcendentali respectu entis, ut sic, quod ejus conceptum quidditativum non ingreditur, sed potius ex illo confequitur, ut propria ejus pafio, unde aebat Doctor d. 2. q. 3. f. 4. in fine, quo' enim eis confequitur propria unitas, non tamen illa unitas est intra formalem rationem quidditativum, ut quidditas est, sed est quasi pafio conseqvens quidditatem.

¶ Postremo, si enim considerentur secundum suum conceptum quidditativum ab inferioribus praescium, fit ex iis ipsum formaliter non intelligatur esse in se individuum, vel ab alio dividum, quod est esse unum; intelligatur tamen esse talis concomitante, ita ut eius individuum sit necessarium connexum cum eius quidditate; ergo unitas convenientia in secundo modo dicendi per se, ut propria eius pafio. Convenientia pater, quod enim convenit aliqui ex yis cuius conceptus quidditativi non quidem formaliter, sed concomitante, hoc ad illud se habet velut eius propria pafio, que ad suum subjectum se habet, ut quid consequens ab interfectis eius principis. Probatur aliusrum, nam ens importat tantum in sua quiditate unam simplicissimam rationem formalem, ergo ex vi illius rationis formalis consequenter ea a lemento excludit omnem divisionem, quia in rerum quodlibet divisio perficeret neque diffiniret nisi

pluritate rationum formalium, per quas huiusmodi quidditatem constituantur; Si ergo ens ex vi propriæ quidditatis est in se individuum, adeo talis individuo ad ejus rationem formalē confequitur, sequitur, unitatem esse propriam ejus passionem, cum ipsa per talen individuacionem explicetur, ut infra dicimus.

3. Contra postulat conclusiōnem objicitur. Prima fundamento oppositio opinionis, quod unum, & multa dividunt ens i. Met. 6. i. cum ergo membris divisionis non converatur, & ad euentum cum membris diverso, sequitur necessarium unum non convertere. Contra quoniam unum, & multa sunt opposita, telle Aristoteles, ergo nequeunt eidem convenire, ergo ens, quod est multa, non est unum, atque ita non convertitur cum ente.

Ex his itaque facile est ad argumentum cum sua conoccurrence, nam si in argumento unum significet unitatem ensis tridem, quod pacto solum dicit id, quod non solum dualiter divisioni in se caret, verum etiam & potentiali, multa vero membrum illi oppositi significat multitudinem secundum quid eius, quod cum in divisione alicui caret, hoc carnet tantum potentia, inde secundum quid plura est; & tunc etio unum; & multa ens realiter per se sufficienter dividant, & disparte faciat eam opponentur, tamen nihil contra postulatum conclusiōnem infertur, ubi erno est de unitate, & ungran secundenter lumen, quoniam modo significat omne id, quod divisione actuali in se caret. Si vero unum accipitur large, & communiter, prout dicit onus id, quod divisione adaptata in se caret, & multa significet multitudinem similitudinem, & secundum

Ad hanc difficultatem varie sunt responsiones; Tatar. 4. Metaph. q. un. dub. 1. ait unum, quod contra multa condividit ens, non esse unum transcedenter sumpsum, ut hic lumen, sed unum radicamentale, quod est principium numeri, quod unumque convertitur cum ente, & sic etiam responderet Faber 4. Metaph. disp. 7, in fine, ubi valde laudat hanc distinctionem de uno transcendentia, & quod est principium numeri, ut utilem ad tollendas varias difficultates circa divisionem entis. Haec tamen doctrina falsa est, quia unum, & multa in hoc sensu non dividantur in tota sua latitudine, sed potius genus quantitatis, ad quod pertinet. Ant. Andri. 4. Metaph. quæst. 3. q. quænam p[ro]p[ter]a art. sequitur idem Faber 4. Metaph. disp[ut.] 2, ait unum, quod convertitur cum ente, posse ac duplicitate, uno modo communiter, largè & simpliciter, & in unum e[st] patitur unicarum convertibilium cum ente simpliciter; alio modo potest accipi stricte determinante, & secundum quid, & hoc modo opponitur multiplicitudini, & est patiens non unica, sed difusa, & est patio convertibilium cum ente non simpliciter, sed cum diffinitione. Sed quamvis hac sit communis Scotiarum responso, tamen apud nullum eorum invenire potius terminorum diffinitionis declaratio[n]em, quid nempe significet ens communiter, large & simpliciter sumpsum, & quid significet ens sumpsum stricte, determinante, & secundum quid; præter quam quod termini diffinitionis inter se pugnare videntur, dum enim aliquid lumen futurum, non sufficit secundum quid, hæc enim particula adhiberi solet ad re-

mittendam, ac dilatandam terminorum significacionem, ut cum rationis dictum est secundum quid, non autem restringamus, quia ergo illa distinctio videtur terminis abutiri, nequerem declarar, aut eis relinquenda, aut melius explicanda, ut postea ciemus. Aliud ad evitandam totaliter difficultatem dicunt, quod accipiendo in unitate, prout est adaequata eius patro, non bene dividitur ea in multa, & multa, neque in hoc sensu sufficere al. Arit. tradit, sed ex una parte accipi debere eis cum unitate, ex alia parte accipere oportet entia cum multitudine, ita quod invicem opponantur unum, & multa, sicutens, & entia, unde non est vera, & propria divisio, sed folium habent quantum similitudinem divisionis, ita Averroes q. 5. l. 1. & Patricius tom. 1. Metaph. disp. 31. fed. 1. & rursum tom. 2. disp. 4. fecc. 3. numer. 5. & alli quamplures ex Recensitoribus. Alter adhuc hanc divisionem explicat D. Thomas 1. part. quazil. iii. art. 3. 2. quam explicationem recipit Suarez disp. 4. Met. fecc. 4.

6 Hac difficultas non potest prelixi resolvi, sed excedens dispensatione, de variis divisionibus entis, ubi inter alias hanc quoque divisionem expeditum, & videbimus, an sit vera, ac propria divisio quantum ad preflos speciat ad locandam difficultatem distinguendam fuit varius unitatis, & multitudinis acceptioe; una enim modo solent regulariter accipi multitudine quidem pro numero de predicatione quantitatis, & unitas pro principio taliis numeris & hoc modo non sufficienter dividunt eis in communis, ut diximus, in modo quoque de unitate transcendentali, de qua hic est sermo; fuit communis opinio, numerum quoque quemlibet programma habere unitatem. Secundo modo sumuntur pro unitate entis firsita, quod pacto unum dicunt id, quod non solum divisione actuali in lecates fed etiam aptitudinali, & multitudine & contra accipitum secundum quid, quo patro convenit illi, quod licet non sit a divisione, potest tamen in plura dividit, quia rationis dictum multa secundum quid, & hoc modo unum, & multa dividunt eis per se communione sumptum, sed ipsum in hoc sensu non eidem de quo hoc loquimur scilicet transcendentali, quod cum eiusdem convertitur, immo multitudine hoc modo sumpta, hinc vere estens eis, ita & vere una unitate entis. Tertio modo numerum unitum communiter, & largè prius dicit omnia id, quod adhuc divisio in sensu stricto, & in sensu latiore, & in sensu

li divisione in le caret, & multitudine oportet accipit stridere, & simpliciter sollicitus pro divisis acti, & hoc modo solutum. U-
num cum eate convertitur, & sicutum nescit est passio transcendentalis entis, multitudine vero, quia non est simpliciter ens, sed entia, ideo nec cum uno dividit ens per se, nec entis per se, & simpliciter participat rationem, atque idem, nec una est unitate, quia est passio entis adiquata. Quarto tandem modo U-
num sumite communissimum, prout extensum ad omnem unitatem, five per le, five per accidentes, & hoc modo non habet
multitudinem opolitam, nisi aliquis fint adeo inter se impro-
portionatus, ut ex ipsius unitate per accidentem fieri nequeat; & hoc
modo licet multitudin est ens per accidentem, ita ut illum per acci-
dentes, sed talibus unitas non est passio transcendentalis entis, de qua
hic est ferme, nec talis multitudine cum tali uno dividit ens per le,
quod est obiectum Metaphysicæ.

Ex his itaque facile est ad argumentum cum sua conoccurre-
re, nam si in argumento unum significet unitatem enim stridat,
quod puto solidum id, quod non solum a duali divisioni in le-
te caret, verum etiam & potentiali, multa vero membrum illi opprimit
significat multitudinem secundum quid eius, quod cum in le-
te divisione auctare caret, non caret tamen potentia, inde secundum quid
plura est; & tunc celo unum; & multa ens realiter per se sufficienter
dividant, & disparti facili oportentur, tamen nihil contra posse
conclusionem inferunt, ubi ferme est de unitate, & ungran-
dentaliter sumpto, quoniam modo significat omne id, quod divi-
nitione actuali in lete caret. Si vero unum accipitum largi, &
communicante, prout dicit id, quod divisione adaptata in le-
te caret, & multa sineficiet multitudinem similitudine & seru-

^{aet^u} divisa sunt, quo pacto positivè, & contrariè opponuntur, tunc etiam nihil contra conclusionem inferunt, quia multiudo, ut sic, non estens simpliciter, sed entia, & eff extensum secundum quid, & idem cum uno transcendentem fumto non dividens reale, per se, simpliciter, cum quo unitatem transcendentalem dicimus converti, fed dividimus solum eam communisimè acceptum ad ens per se, & ad ens per accidens; quaread summum argumentum ultimū cum his conf. probat, quod unum transcendentale non convertitur cum ente sic communisimè fumto, quod gratia conceditur; sed nunquam inferri potest, quod non convertatur cum ente reali simpliciter, quod ponit objectum Met.

quare concludit nunquam variari unitatem, nisi eadem quoque variatio in entitate contingat. Ad Con. pariter inquit in tali divisione nullam mundi fieri acquisitionem, vel depriditionem entiaris, sed neque etiam fit aliqua acquisitione, at depriditione unitatis; fed tota variatio unitatis est penes separationem, qua una pars unitatis separatur ab alia (ait enim unitatum esse divisibilem in plures, si fit in subiecto divisibili) ita ut ex hiis separatio- nis conturgant tota una, quot ludi partes; verum eadem varia- tio siquaque in entitate, nam per divisionem separantur partes entitatis, & unaqueque pars fit aliquod totum entitativum. Opinor fa ne hunc virum argumenti solutionem penetralie, quia eis

³ Secundo arguitur; quia passio est posterior naturae sua subiecto, cum ad eum essentiam consequatur, & ex principiis eius in trinitatee fluent, at unitas neutramque est posterior ente; ergo non est eius passio, maior pater, probator minor, quia passio omnis universaliter loquendo supponit lumen subiectum constitutum in proprio ente, ac consequenter unum, qui unitas imbibitur in esse cujuscumque. Deinde quia si ens praedit unitatem, ut principium eius, vel in illa priori naturae ens est unum, vel multiplex; sive primari, habetur intentio; si secundum, ergo per passionem unitatis supervenientem non posse fieri unum, qui supponit ex natura sua multiplex; tunc quia in illo priori est in se dividitur ex vi proprii conceptus, ergo non erit multiplex, sed unum.

Reip. negando minorem, ad primam probationem verum est, ceteras passiones suum subiectum supponere unum, quia supponit illud effens, cuius unitas est propriæ passio, quemadmodum etiam dicentes rifiutiæ supponere hominem esse effensilem, vel corporeum, qui supponit illum esse animal, & corpus; at non ita dici potest de passionibus entis, quia cum sint omnium principia, nequeunt enim supponere, nisi in suo effente essentiali constituto per suum conceptum quotidativum; & hoc quidem verum est universitatæ de quacumque passione, quod suum subiectum supponit in suo esse constitutum, id est in suo esse essentiali, ac quotidativi. Ad aliam probationem dicendum idem argumentum fieri posse in ceteris passionibus, si enim homo rifiutabatur natura ergo erat, sed in ratione possibiliter non resistebat. At seu ad tunc talius, & ab aliis eis, quos non habent quod nunc illa pars dum est conjuncta, non est unum ens, sed pars unius tantum, ita etiam non est ens, sed pars ens, qui enim dicat quantitatem palmarum, dum alteri conjuncta bipalmarum consistuit, non esse ens, quia pars est partis? forte illæ partem ens totalibet ea rationem entis? immo contrarium sequitur, quia ens neque ex non ente constitui, ergo si quantitas palmarum est pars palmarum, debet effens, & consequenter unitatem entitativam, quae est ens passio, participare, & licet quādūlteri alteri conjuncta dici nequeat una quantitas, quia unitas quantitative dicit unitatem præfisionis, itaut non sit cum alia comparte conjuncta, ut at Doctor loc. cit. dici tamen debet, ac potest unum individuum entis.

Dicere, quod est ens, debere esse individuum in se. &

Dices, quod est ens, debere esse individuum in se, & diffusum a quoquecumque alio, quo pado non se habet quantitas illa palmaris; quando cum ali comparte confituit bipartimare. Contra, quia per eam divisionem non intelligitur separatio quantitativa, seu discontinuatio, sed entitativa distinctione, quam adhuc illa palmaris quantitas retinet, cum est alteri conjuncta, & copulata, una unius, & distinctione, quae sunt passiones entis, ex eo sumi debet, ex quo res constitutur in ratione entis, cuiusmodi non est terminus extrinsecus, & accidentialis, quae est individuus quantitas, sed intrinsecus, & ideo

⁹ Tertiū passio convertitur cum suo adequato subiecto, sed unius non convertit cūmēt, ergo, &c. Major patet, probat minor, tunc qui competit his, quae non sunt essentialiter, nēdēl ultimis differtib; modis intrinsecis, alliquā passionibus entis, hæc enim omnia sū modo una sunt, nec tantum essentialiter includunt rationem entis ex ipsa, 2. q̄st. 7. Tum quia si unum convertetur cum ente, ita propria veritas vellet, unum tantum est ens, quam tamen Arist. 1. Phys. reprobat contra Parmenidem, conseq̄. probatur, quia quando aliquid propositum de alio convertibiliter, potest de illo prædicari cum dictione exclusiva tantum; nam verum est dicere, quod homo tantum est r̄fribilis, &c. contra.

Reip. negando minorem, ad 1. probationem dicimus, quod omnia illa in argumento enumerata, sicut realiter tantum, & identice sunt ens, non verò formaliter, & essentialiter, sic eodem profusio modo, & non aliter, participant unitatem, ceteraque ensis passio, ut loc. cit. distum est. Ad aliam probationem, conceditur consequentia cum Ant. Andr. 4. Metaph. quest. 3. ad 1. princ. puta, quod ens tantum sit unum, & unum sit tantum ens accipiendo unum proportionatiter cum ente scilicet, si communiter communiter, si particulariter particulariter, nam cum unum sit passio ens, uniformiter accipitur, sicut ipsum ens, cum verò dicebatur id contra Parmenid. reprobabatur Aris. 1. Physic. ut Ant. And. ibi bene probabatur, quia Parmenides posuit omnia ensia esse unum ex signatum, & particulae secundum rem, & ide illa improposito bene valet ad hominem.

Quarto arguit Recensio*n* ille apud Paquig*l*, cit*q*, qui fieri potest, quod remaneat eadem entitas, & varietas unitas, itaut talis entitas modo fit una, modo non fit una; ut si accepit quantitas, quoniam quaeque habet rationalem cordi, quae est propriam individuabilitatem terminativa, vel praeconsum ab altera compare, in qua consistit unitas, seu totalitas quantitativa.

12. Poftrum, si unitas effat paſſio entis, quo magis aliquid effet ens, effet etiam magis unum, quemadmodum quod plus entitatis posſidet, etiam plus bonitatis habet, quia bonitas est paſſio entis, op̄timum tamen contigere videmus, nam dum quantitas diuiditur, aliquid entitatis amittit, illam nempe partem, qua ex ipſa separatur, non tamen fit minus una, sed potius magis una, quia retinet minorem potentiam ad diuītū-
nem.

ro Respondet Pasqual, concedendo in separatione partis quantitatis a suo loco fieri mutationem, & variationem in unitate, quia est pars entis, sed haec etiam variatio fit in ipsa entitate illius quantitatis, quia sicut illa pars, dum est unita, non est unum ens, sed pars unius ensis, ita etiam esse neque possum. Sed pars ensis.

dicti dividuntur pluri talium rerum secundum eam rationem, secundum quam dicitur unus, quomodo quantitas palmaris dicitur unus palmus, quia non continet in le plures palmos, sicut continet plura secundum illam rationem; loquens autem de ista individuione, vel unitate fallit enim, cùm quantitas bipalmaris dividitur in duos palmos; quantitatem palmarum fieri magis unus, quam est bipalmaris, qua tam individuole est bipalmarum in plura bipalmaria, quam palmarum in plura palmaria; Et quando etiam individuo, quam importat unitas, apliceatur per negationem divisionis in se, velut in partes, ut pote probabilius est, neque arget argumentum, quia ut dictum est, aliud est locu[m] de unitate entitativa, quae est pallioris, siud de quantitativa, & continuativa, quae quodammodo illi concidit; cùm igitur dividitur quantumcum, non minoratur, vel auctor unitas entitativa, quia unaqueque pars semper retinet, sicut cum erat conjuncta; sed tanquam unitas quantitativa integræ quantitatis praexistentis destruitur, & sunt aliae duas quantitates minores, quarum qualibet potest dici magis unus, nam prior, cuius erant partes, quatenus in minores partes cedens quantitatis est dividibilis, quam illa; prater quam undas unitas concinnitatis non constitit in esse magis, vel minus individuile, sed in eho individuo, & co-igitur ipso quod aliquod continuum omnes suas partes habet, unitas dictur unum perinde, ac quilibet aliud, five plures habent eam partem, five pauciores.

Q U A E S T I O N E.

*Quoniam sit in rebus Unitas, & quanam sit
passio entis.*

Varios Unitatis modos assignavit Arist. 5. Metaph. cap. 6. ubi prefertim unum dividit in unum per se, & unum per accidens, quorum rationes non explicitat ibi propriis definitionibus, sed varia exemplis proponendo varios modos unitatis per se, & per accidens. Unum per accidens ait esse subiectum accidente affectum, seu aggregatum ex accidente, & subiecto, ac Coriscus Musicus, ac etiam ageretur am ex pluribus accidenti-

in eodem subiecto ; ut album dulce in laete . Deinde pariter enim per se affiguntur , & declarat per varia genera , unum conti-
tutione , unum subiecto , seu forma ; unum genere , unum spe-
cie , seu ratione , & definitio , & unum analogia . Et ruris
Metaph. cap. i. quatuor distinguunt generis unitatis per se , unum
contingentiam , unum totalitatem , unum universaliter , unum
singulariter . Scotus etiam noster i. d. 2. quest. 7. Hh. variis ali-
unitatis gradus , quos memorat . & declarat Magister For-
malis . 3. part. illius tract. art. 2. in primo gradu minima unitas
per aggregations , ut in acervo lapidum ; in secundo est unitas ordi-
natis , que aliquod addit supra unitatem aggregationis ; in tertio
est unitas per accidentem , ubi ultra ordinem est informatio licet ac-
cidentialis unitas ab alio locorum , que fuit sic unus ; in quarto est
unitas per se competit ex principiis essentialibus per se actu , &
per se potentia ; in quanto est per se unitatis simplicitas , qua est
viderint identities , quicquid enim est ibi , est realiter idem cuiuslibet , &
non tantum illi unum illi unitate , sicut in aliis modis
sed neque Doctor , ut patet , in hac affiguntione graduum unitatis
explicare curavit , quae sit ratio unius per se , & per accidentem , ne-
que divisionem redirende ad certa dominica capita ; atque ideo no-
mos modo curandum est hanc unitatis multiplicitationem ordinare ; &
exinde explicare quid sit unum per se , & quid unum per accidentem ,
enim potest deducimus , quemam unitas sit pax non entis .

14 Quod primum, dividendum in primis est unum in unum per se, & unum per accidentem ex Arifl. loc. cit. unum per se ea dicuntur, quæ ex natura sua unum sunt, per accidentem autem sunt, quæ accidentia modo uniuersitatis. Et hoc habet varius gradus, ut notat Doctor loc. cit. quoddam enim est unum omnino per aggregationem, cùm minimus unitas entia per se integræ, & perfectæ fine una illa unione, & fine illo ordine congeruntur, & converuantur, ut contingit in acervo lapidum, & hoc ait Doctor esse unum maxime per accidentem, & minimam importare unitatem; aliud vero est unum per accidentem, constans quidem ex pluribus entibus integris, & complectis, nullam inter se physicam unionem habentibus, sed folum aliquam ordinem, ut dominus, exercitus, civitas, & familiæ; tertium denique est illud, quod confabulat partibus non solum ordinem inter se habentibus, sed etiam physicam unionem, quo pacto subiectum, & accidentis inter se unitis dicuntur, quia re vera unum est in potentia ad aliud, quamvis accidentiali, & alterum natura sua est ordinatum ad aliud informandum, & ideo inquit Doctor unum per accidentem hoc modo addere supra alios duos jam relatios unionis modis informationem.

Deinde enim per se contingere potest dupliciter; ut ait Doctor cit. ex Antrif. *Alio infimam vitam, aut compositionem, aut simplicitatem;* si enim res est ita una, ut caret partibus, quibus secundum suam efficiunt compositionem, ut contingit in substantiis spiritualibus, tale enim dicitur unum per se unitate simplicitatis, si vero in sua efficiunt constat partibus componentibus, quia ita se habeant, ut una sit per se actus, & altera per se potentia, tunc dicitur unum per se unitate compositionis, quam divisionem rufi tradidit Doctor 4. dist. 1. magist. 3. *Sic primum, cum ait in-*

num. Tum quia dabo etiam quod unum sit effectus formalis unionis, unio ad summum facere poterit unum dumtaxat, non verò per se unum; sed ad hoc ulterius requiriatur, quod sit per se unio ad quam exiguntur, quod extreme unita sit per se actus, & per se potentia; cum ergo accidens, & substantia non ita se habeant, sicut dum copularuntur, hoc sit per physicas unionem, & non moraliter tantum; hoc tamen non sufficit, ut inde refutare dicatur unum per se, quia præter unionem physicam aliquod aliud exiguntur, ut pœfœla declarabitur. Denique hic dicendus modus in eo etiam deficit, quod non explicat unitatem per se in tanta latitudine, quia non solum datur unum unitate compositionis, sed etiam unitate simplicitatis, quæ in rebus spiritualibus habetur sine interventu unionis: ergo falsum est universaliter loquendo illud esse per se unum, quod unione physica; & propriè dicta constituitur.

17 Dices, concretum accidentale, ut album posse definiri, in praedicamento reponi, de ipso scientiam institui, ac passiones demonstrari; ut quod sit disgregativum viius; ergo est unum per se, nam illa attributum est per actiones nequeunt convenire, ut ex logicis confat. Reip. gratis concedendo albitum in ratione accidenti accidentalium non esse unum per accidentem, nam aggregatum per accidentem illud propriè dicitur; quod plura diversitatis, five naturas diversorum praedicamentorum importet ex quo, & à quæ principalipter; ut notat Doctor quod. 1. §. de tertio principalipter. & dist. xii. quæst. 2. §. hic primo, & quæst. 3. universal. & praedicamen cum integrum concretum accidentale ex modo significandi formam principalipter importet, & subiectum connonet; ideo licet quod rem significandi sit unum per accidentem, ramen quod modum significandi etiam sit unum per se; seu, ut alii dicunt, est unum per se, non quadem ab solutum (qualia sunt illa, que unam proprie important naturam, & effectuant) sed notatissimum; qua de causa differtur. 6. Log. 3. artic. 1. dum explicare cunctam conditionem entis reponibili in praedicamento, scilicet, quod sit ens per concurrencem cum anima per modum potentie ad eorum constitutionem, non est ita pura potentia; sed est materia prima informata forma mixta, que cum sit anima subordinata, constituit corpus pro altera parte compoiti essentialem ordinatum ad animam receptionem, tamquam perfructibile ad suam perfectionem, & sic ex eis sit unus per se. Tum quia licet Aristot. pluribus in locis ita explicetur unus per se, hoc uinc non docuit de uno per se in tota sua latitudine, ut etiam comprehendit unum per se simpliciter; sed id specialiter dixit de uno per se ratione compositionis, quatenus contradistinguatur composto per accidentem; ac certum est id prater unum per se unitate compositionis, dari alios gradus unitatis per se, ut constat ex prima parte quæsitionibus; igitur illa explicatio affigari debet unitatis per se, ut comprehendant omnes gradus unitatis per se jam assignatos; tam icticenter ratione compositionis, quam ratione simplicitatis; & de uno unitate compositionis sufficiens egimus disputatione quinta Physic. quæstione undecima, articulo primo.

¶ & non per accidens ; dixi concreta accidentalia , quoque eius entia per accidens , faciuntur , ut qualiter importanter nominam ; & subjectum , quia licet facient unum , non tamen faciunt unum essentialiter , quod dicitur simpliciter unum , sed accidentaliter ex duabus essentiis simili conjunctis ; quantum una non est per se potentia ad aliud ; unde Arist. 5. Metaph. cap. 6. ut significaret per accidens propriè illud , quod plura ex uno , & que principaliter importat , attulit exemplum Coriscus Musici , ut ambo partes compotiti accidentalis esse principaliter indicaret . Et quidem si Ovidius , in lenti praesatio compotitum accidentale vocaliter ens per se in ratione numeri concreti accidentalis , quod unum principalius significat , & aliud connotat , tolerabilis esset , sed vera compotitum accidentale , ut hec , ac ut sequitur principiter ambas partes important , vocaliter ens per se , quia voces illarum , & proprie tunc inter se connexae nexus , & vinculo unionis physicae , quia loca apud spatum adiungens et ad constitutendum unum per se , quod tamen fallunt esse cum dictum est .

18. Secundus proinde modus dicendi aliorum faturer utique non sicut solam phrasim unione duarum naturarum ad contingendum per se unum, sed dicetur Ovviad sed ulterius requiri, ut partes unita sint quidem praedicamenta, atque ita unum per accidentem illud dicunt, quod conflat ex rebus diversorum praedicamentorum; unum per se, quod conflat ex partibus, quae sunt eodem praedicamenta. Hic tamen modus etiam pallit rationem, cum qua nec ipse explicat conceptum unitatem per se in tota sua latitudine, ut comprehendat unum per se ratione simplicitatis & ratione compositionis, nam similes careat pluralitate partium. Tum quia nec etiam sufficienter explicat unitatem per se ratione compositionis, quia nedd ex rebus diversorum praedicamentorum, sed etiam ex rebus ejusdem praedicamentis hi unum per accidentem, si neis non interveniat ratio actus, & potentie, ut conflat de exercitu, qui pluribus conflat hominibus, & acervo, qui conflat ex pluribus lapidibus. At Ovviad loc cit aut hanc rationem

non urgere contra aliam tentantem, quia exercitus non tantum confat hominibus secundum se, ad praedicamentum substantiarum speculantibus, sed hominibus hoc ordine, seu hac positione locali dispositis: cum certa, & proportionata distans, que includit illorum praesentias spectantes ad praedicamentum. Ubi; dicit eum exercitus plures homines inter se coexistentes, qui ut coextensiles dicunt simultaneas ipsorum durations pertinendatas praedicamentum. Quando. Ceterum haec responsum vim argumenti propositi minime labefactat, aliquo modo urgente contra unitatem per se compotiti substantiarum ex materia, & forma; siquidem & ipsi hiutimodi partes habent proprias praesentias praetantes praedicamentum. Ubi, ut ostentum est in Physicis, & proprias durations spectantes ad praedicamentum. Quando, præteritum si duratio à re durante relata disinguatur; & tamen id non impedit unitatem per se compotiti substantiarum, quod constituit: ergo in prefato casu exercitus non id est per accidens unum, quia homines includat simul cum suis praesentias & durationibus ad diversa praedicamenta spectantibus, sed ex alicanite.

ipse plantia ad integratorem efficiunt, & quidditatis eius, non autem ad complementum quoddam in eis (secundario), sed quo logiori impugnatio allata ex Pafqualis, & sic dicit materialis sua forma, naturam substantiam sine fibulistica, hominem praefixa manus, & calorem remissum adhuc esse entia per se una, quia nil eiusdem est in ipsius anima, nisi integratorem modicam ratione essentialem.

Itaque melius, ac brevius impugnabitur Soarez ex hoc capite, quod sic dicendo manifestum incurrit petitionem principii supponendo id, quod probare deberet, & tertitur in questione; nam quiescit illi, qui de causa homini v. gr. dicatur ens per se unum idem, utnam habeat determinatam efficiuntiam, & naturam, non autem hominalibus; non ergo supponere debet utper se habere unam efficiuntiam, & ens per accidens diversa, sed hoc debet probare, seu rationem reddere, cur homo unum duxit ad dicat efficiuntiam; non autem hominalibus; peticio autem principii sit, cum quod non est per se notum, pro perse nota sumatur, ut docet Arifil. 2. Priorum c. 21.

accidens, & per aggregationem, qui nimirum dicit propriam entitatem aliam ab unitatis partium, & unanquamque entitatem sequitur propria unitas, unde si propriam entitatem non haberet, nec etiam esset magis unum, quam unum per accidens vel per aggregationem. Et hinc dicens modum sequitur Pafuigloc, citius intantum at pars essentia per se unum efficiunt, quod non facit accidens cum subiecto, quia ex eis confusum aliquod tertium, in quo partes componentes ex vi unitatis per se coadunant secundum novum gradum efficiunt, atque ita etiam significat Marmon. l. 8. q. 9. art. 3.

24 Itaque bene explicatur unitas entis per se hoc, quod immo-
bius est, ut in aliis, non in individualibus constitutem, non ve-

22 Quintus dicendi modo usitaverit. Averia quæst. 5. cit. sed. 5. qui tam explicit; unum per se esse illud, quod vel est in se simplex compositione partium, vel si est compositum, confat ex talibus partibus, quæ habeant inter se certam quandam, & aptam proportionem, & quæ proposito diversi modis contingere posset, unum autem per accidens illud est, quod confat ex partibus non habentibus talen proportionem. Hæc tamen explicatio; si bene expaudatur, in filio consistit verborum cortice, quia non explicit Averia, quid dicat hæc propositio requiriñt inter partes unum per se componentes; non enim hæc alia esse possit videtur, nisi illa, quæ intercedit inter adiuvum; & potentiam, inter perfectivum, ac perfecibilium; verum tota illa proportio repertur etiam inter subiectum, & formam accidentalem, & tamen unum per se non componit. Tum quia, ut bene urget Pasqualig, cit. etiam in compositionis articulis inter partes componentes certa quedam, & apta proportio intercedit adiuvicem, ligna enim, & tabulae habent quandam inter se proportionem, ut ex ipsi fact navis, quam proportionem non habent lapides, quod etiam considerari potest in partibus omnium artefactorum, & tamen ex eis non fit per se unum. At forte dicit Averia subiectum, & accidens eile quidem inter se proportionata in ratione perfectivi, & perfecibilis, non tamen eile talen, qualis requiritur ad conciendum per se unum. Verum ex hoc confat, quod ab initio uergbem, hunc Audorem explicare ignotum per se, quæcumque ignoratum, ac etiam petere principium, quod ipse oblicuerat Suarez; dum enim querimus, quæ ex anima, & corpore facta unum per se, non sic ex subiecto; & accidente, sensu quefici eti, quæ anima, & corpus in ratione perfectivi, & perfecibilis tantum inter se habeant proportionem, ut ex eius fact per se unum, non autem ex subiecto, & accidente respondere igitur, fieri ex eis unum per se, quia habent certam quandam proportionem adiuvicem, quam non habent subiectum, & accidentes, et responderunt ad idem per idem, & explicare ignotum per se, quæcumque ignoratum. Dices forte pro Averia animam, & corpus eam inter se habere proportionem; quia ordinant ad conciendum unum per se, qualis non repertur inter accidens, & subiectum. Verum, & haec quoque ut latice de se confat, et aperte petitio principi, et enim ac si dicas hominem esse unum per se, quia componit ex partibus ordinatis ad conciendum unum per se. Demum in hoc Averia deficit, quod nec ipsi assignat rationem formalē unitariorum per se, in tota sua latitudine, ut complectetur unum per se simplicitatem, ac per compositionem, sed solum explicat diversas species unitatis per se dividendo unum per se illud, quod est vel in se simplex, vel compositum, sicut si quis explicare volens quid sit animal, dicere illud est, quod aut est rationale, aut irrationalis, quæ urinæ non est bona explicatio, quidditatis portat unicam efficiunt, ac in indivisibili consentiente, non revera plures, & talis conceptus unitatis per se communis est, & applicabilis tam unitati per se ratione simplicitatis, quam unitati per se ratione compositionis, nam five sunt simplicia abique partibus, eo ipso quod habent unitatem simplicitatis important etiam unum gradum efficiunt in indivisibili consentiente, & indivisibili modo membrabilem; quæ vero constat ex partibus, licet plures habent efficiencias partis, quæ tamen ita unitantur per modum per le actus, & le potentiaz, consurgit ex eis tertia entitas, quæ dicitur totius, quæ sicut est unica entitas totalis, ita quoque propriam habet unitatem: quod deente per accidens dici non potest. Sola videtur superesse difficultas de rotu integrali, quod quidem dicitur propriam, & per se unitate habere in uno genere, unitatem scilicet integratam, ac continuatam, & tamen non importat entitatē ex natura rei inßimilans à partibus componentibus etiam simul sumptus, ut probabilior refert opinio, quam tradidit in physico disp. 5. quæst. 13. art. 2. ergon videtur unitas compositionis per le bene explicari per hoc, quod per eam componitur, & resoluta quadam tertia natura alia à partibus propriam habens unitatem. Attamen & haec quoque difficultas facile superari potest, nam si cum multis Scotilis defundatur distincio realis unitatis & suis partibus etiam in tota integrali, nulla est difficultas, si autem hoc non teneatur dici posse totum integrale, præterea si fuerit homogeneum, adhuc propriam habere unitatem, quæcumque omnes partes invicem unitæ ejusdem sunt rationis, tam enim aquæ est hæc, & illi portio aquæ in valle, quæ tota ipsa aqua illius aquæ, has igitur ratione dictetur totum integrale homogeneum per se unum unitate integratam, & omnes eius partes in unum coadunant scilicet quantum, quæ ratione etiam finali cum suis partibus in eodem collocatur prædicamento, vel substantia, vel quantitatibus, vel qualitatibus; quod tamen non adeo facile de uno etereogenio dicetur quia habet partes, quæ sunt diversæ rationis, & ideo nequeunt in unam efficiunt coadunari; adhuc tamen, licet utra coadunari non possit, polluit alio modo coadunari, nimirum secundum rationem ipsius continui, ac integralis totius, si vero totum illud etereogenium erit continuum, non quæ non bene continuantur, quæ sunt diversæ rationis ex. Phyl. unde ex hoc capitulo prius debet unum per accidens. Vel cum Aten. 10. Metaph. tex. 1. quæst. 1. dicendum, quod cum unita sit quædam individualis continuitas, five homogeneum, five etereogenum dici potest unum quæcumque effectu indivisibile, quoquacummodo continat hæc indivisibile, & hæc est communior, & expeditior solutio.

23 Quodam tertiam tamen resolvenda est ex dictis altera pars quoque. omnem scilicet unitarum res solidis sit non ponenda, par

aut irrationale, que utique non est bona explicatio quadratis animalium.

23 Relat itaque, ut recessis aliis dicendis modis, proferam, quomodo iuxta mentem Doctoris explicari debet unum per se, & unum per accidens, hoc autem exegatur prius inquiringo, unde dicatur unum per se ratione simplicitatis, & unde dicatur unum per se ratione compositionis, scilicet in explicatione specierum in notioribus devenientibus unitatis perse in communis ad hanc, & illam; Et quidem in rebus simplicibus, ut in accidentibus, fluentiisque spiritualibus, & partibus physiis non constante, materialiis eti quid est esse per se unum quam explicatio indiget, ut unum explicat Doct. 1.d.2, q.27. Huius hinc eti unitas per identitatem, quatenus quicquid est ibi, est realiter idem cuiuslibet, & ideo est propter ordinis diversitatem in partibus, cum ergo non habeat pluraliter partium, & naturarum, ex quibus constitutur, palam est enim unius certe, ac determinata essentia, unanime praesertim essentiam, & quidditatem, non plures. Hoc vero difficitius explicari in per se compositionis, quo pacto homo v. g. dici possit unum per se essentiam, dum conflat ex anima, & corpore, que sunt plures essentiae, & certe id insufficiens explicari nequit, nisi cum Doctore teneantur 3.d.24.2. quantum ad primum, totum per se, & essentiale dicere tertiam entitatem aliam realiter ab entitatis bus partium; hoc enim iustipollo optime conflat, quo pacto compositionis essentiae v. g. homo fit unum per se, non autem homo ab aliis, aut lapidum acervus; & ratio est, quia homo dicitur quandoam tertiam entitatem ab anima, & corpore distinctam, & sic dicit unicam essentiam ex pluribus particularibus compositionis, at hominis, & lapidum acervus plures immediate dicunt entitates, & con-

et acutus est puerus immediate dicunt entitatis, non autem unum ex illis pluribus constitutam, hoc totum aperte affinitat loc. cit. *Dôctoꝝ*, cuius ex eo probat totum efficiens esse aliud a suis partibus etiam simul fumptius, quia alias etiam differunt efficiens, quod est per se unum, ad totum, quod est unum aggregatione, ut cumulus, vel acervus, quia illud totum lecum dum et fuis partes ⁸. Met. 15. jam ergo vides, quomodo Dôct. explicet unitatem per te fortius efficiens, ut distinguatur a tuto per suu cum ente per accions.

26 Quod verò unitas per se statim debet passio entis sumpta in tota latitudine, non verò ad aliquam ejus sp̄eciem coartata; Probatur non minus evidenter, quia unitas, quae est passio entis, debet habere eaqueum latitudinem cum ente, que ab eo est passio cum suo proprio subiecto conseruari debet, ut cum eo converatur; sed ens quo dicitur ad eumque ad quatum in Metaph. & cuius passiones modo inquirimus, est ens transcendentis, & uni-

versatissimum sumptum, ut commune omni enti reali, tan sioito, quam infinito, tam simplus, quam complicitus, ergo & unitas, quia eis est passio, sum debet in corpora sua latitudine, propter communis est omnibus suis speciebus tam facileer unitatis simplicitatis, quam unitatis compositionis. Hinc autem dux dudicatum confidemus, primum est Baconius t. d. 33. q. 1. art. 2. male statuerat unitatis simplicitatis esse adequatam eius passionem, quia cum unitatis simplicitatis sit species unitatis, ut sic, non potest coequari cum ente *F* tum cum unum, & ens convertantur, si est adiquata entis passio unitas simplicitatis, et non enim ens simplex, ut ipsum dum solus possit esse compositionis. Negue latitudine dicendos enim esse simplex, non quidem quatenus ens, sed quatenus unum. Nam ut dicebam, ens, & unum eadem dicunt naturam, sunque realiter identificata, adeo ut conditio unitatis sequatur omnino naturam entitatis, cuiusvis unitatis, ergo impossibile est, in aliquod esse simplex, quatenus unum, sed non quatenus ens, quia res est una ex profusa modo, quo est ens; si est enim simplex, est illa unitate simplicitatis, si est enim compositionis, est illa unitate compositionis. Quia si alio modo velit Baconius accipere unitatem simplicitatis, quam communiter accipiatur, ut summae tueretur logendi modo, ut ibi significare videtur substitutum vocabulum, & voluntarie loquacius, & quasdam eum de nomine facit, unde non est cum eo disputandum.

27 Alterum confectionarum est male negare Averfam loc. cit. unitatem simplicitatis, & compositionis eis species unitatis per se, que ponitur adaequata passio entis, quam per proprias differentias, vel potius modos contrahatur; nam sicut enim simplex, & eius compositum fuit velut species diiecte contenta sub ente in communione, ut sic, qui sunt verentia, & vetri participant rationem unitatis in communione, ita quoque dicendum de modis unitatis, quæ talia entia consequuntur, quod res vera sint unitates determinatae per particulas rationes, simplicitatis, & compositionis, velut species contentæ diiecte sub unitate in communione, quæ est adaequata entis passio. Tum quia rem a deo patente ideo negavit Averfia, quia ut vidimus, assignare nequivit rationem unitatis per se in communione ad unitatem simplicitatis, & compositionis sed ille in immediate explicat a signando duo membra illius dicens unum per se esse illud, quod vel est simplex, vel compositum ex particulis proportionatis; at non assignavimus rationem unitatis per se in communione ad unitatem simplicitatis, & compositionis, quæ optimæ in illis unitatibus; quod rursus ita declarari potest ex dicendis, unitas namque ut sic dicit individuum, quæ eis in seipso redditur individuum; haec autem ratio optimè reperitur in illis unitatibus, reddit namque entia, quæ afficiunt, in seipso individua, & inde addunt peculiares individuorum modum; nam altera illarum reddit tuum subiectum individuum per modum simplicitatis, unde est individuum, & individuabile; altera vero per modum compositionis, quæ reddit ensadu individuum, & fit sit aptitudine divisibilis, ergo vero intrae sunt species unitatis per se, que ponitur adaequa- ta passio entis.

Q U E S T I O III.

*A quibus unitatibus sumatur conceptus unitatis
transcendentalis.*

⁸ **S**atis, tum disputatione praecedenti de passionibus eius in communione unitate transcedentalium, que cum eis convertitur, velut enim ad aquata passio, sicut & alias eas passiones in re, delumen ab aliqua realitate, qua verè fluit à realitate, à ratio nitionis sumitur. Verum quia ex dictis questione praecedenti variazant unitates per se in rebus, & quidam reales, ut inferius suo loco probabitur, scilicet unitas individualis, unitas essentialis, que est propriæ naturæ genericæ, vel specificæ, que etiam dici solet unitas formalis, & unitas quantitativa, qua & numericæ dicti solent, quatenus est principium numeri de genere quantitatib; hic examinandum venit, num unitas transcedentalis delumenta sibi à realitate unitatis singularis, seu individualis, quam unitas, que est passio entis, sit ipsam unitas singularis; an potius à realitate unitatis formalis, specificæ, vel genericæ; an vero ab unitate quantitativa, que numerum de genere quantitatibus constituit; an potius ab his omnibus inadiquata sumptis, an tandem ab aliqua realitate communis his omnibus unitatis, quam ipsam unitas transcedentalis inadiquata importet. His praecepsit pro titulo quæst. Prima opinio, quam refert Suarez in Auditorum nomine disputatione quartæ, sectione nona afferit unitatem transcedentalam, que est aquata passio entis, alio non esse, quam unitatem individualem cuiuscumque singularis entis, non tamen singulariter considerat, sed in communione ut abstracta ab hac, & aliis unitate singulari; quam legitur Averroë questione quinta sua Philosophie, sectione fere Serræ in Logica disputatione prima, sectione quarta, questione sexta, articulo tertio, & aliis nonnullis. Alia opinio, quam Avicenna tribu solet lib. 3. Metaphysicæ capite secundo. Et lib. 7. cap. 1. Assimil unitatem, que est passio entis, reponi in praedicamento quantitatatis, atque idea conceptus unitatis transcedentalis ab unitate quantitatibus delumen. Demum Scotiæ conceperunt entis propriæ deferentes realitatem, sicut alii naturis communibus praedicamentibus, con querentes de affectionibus entis loquuntur, sicut de alia passionibus

rerum praedicatorum; quare in praesenti opinantur unitatem transcendentalis importare propriam realitatem a realitate entis fluentem, qua sit communis alii omnibus unitatibus, & ex natura rei praefixa ab illis: unde conqueunter, afferunt conceptum unitatis transcendentalis in tali communi realitate fundari, quam adequate exprimit.

29 Dicendum tamen est, unitatem transcendentalē non posse in deſtū ſemini a ſola realitate unitatis singularis, quia haec ſit communis, & adaequata paſio entis, ut dicteat Averroë; neque a ſola realitate unitatis quantitative, ut Avicen. neque ab aliqua realitate communī transcendentalē, qua eadem in omnibus inveniatur ex natura rei pecti a determinatis entium unitatis, ſed potius ab omnibus & singulari eis abstrahibili inadæquata conſideratis. Concluſio hac ſequitur ex principiis, que iam dedimus diſputatione feſcunda de natura entis, & probatauſ quad omnes, & singularis partes. Et quidem in primis unitatis transcendentalē eius unitate quamdiu univerſalem, plurimis communicantem, non autem singulararem, expreſſe docuit Aristot. 10. Metaphysic. text. 6. ubi loquens de entis unitate tribuit ei eandem latitudinem, & communiatem dicens, *etiam, Si unum universale maxima de omnibus tradicatur, et eam inquit Scotus 2. dift. 1. questione ſexta, si potest itam adi-
as, et dif. 16. quod, ut sibi dico alter, ubi vult enim paſſio-
ne ita universaliter de omnibus praedicari, ſicut ipium ens; quod
erat ratione firmiter, quia propria palius iubet ipsum
comitatur, & confequitur in tota ſua latitudine, & abſtratione
ſpectat, alioquin cum iplo convertibleſ non eſſet, cum ergo
unum ſit proprietatis entis, iplo confequi debet in tota ſua latitu-
dine, & amplitudine acceptum; quemadmodum igitur ens, ut
ſic, non immediate dicit individua rerum, ſed ſumunt pro iplo
ratione, ſeu conceptu entis praecilio per intellectum, ita quoque
unitas transcendentalis non immediate ſupponit pro illa, aut illa
unitate, hujus, vel illius, ſed pro iplo unitate, ut sic, que
rationentis, ut ſic correlative. Confirmatur, quia ſi unitas
transcendens entis latitudinem adiudicatur, debet, opus eſt, quod
ſicut iplo ens importat rationem communem effendi omnibus
entibus, ita etiam ſua unitas importat rationem unitatis communem omnibus unitatibus, ut hoc paſto ſervet debetum cum ente proportionem. Conſumetur; quia determinativa unitas flue-
re, & originari nequit, nisi a determinato ente, nam unitas com-
menſuratur cum principio, à quo originitur; cum igitur ens, ut
ſic, abſtrahat ab omnī determinatione entitatis, quia in tali diſtu-
folam inchoatione importat omnis effentia, & cui uulys entitas
iſtis inchoata abſque illa prioris determinatione, orietur unitas ab
eo cum eadem omnimodo indeterminatione, ſicut enim ens, a
qua fluit, non habet determinationem ullam entitatis, ita nec ul-
lum unitatis determinatus modum in tali ſtu poſſideat poterit,
ex quo tandem deducatur, unitatem transcendentalē non ade-
quatē importare unitatem singularē, qui eſt quidam determina-
tus unitatis radix.*

30 Respondebis forte pro Averio hanc rationem probare tandem unitatem transcendentem non esse individualem individualiter acceptam id est pro determinata unitate individuali, aut in confuso, & raga pro hac, & illa individuali unitate, quod utique verum est, quia ens cum sit communicabile plurius, utique neque habere pro passione unitatem incommunicabilem, qualis est unitas individualis, & individualiter lumpa; non tamen probat unitatem individualem in communis lumpatis, & ab hac, & illa individuali unitate abstractam esse non posse passionem eatis adaequatam. Contra, quia etiam hoc convincit allatratio, ipsa enim demonstrat unitatem transcendentalem tamen amplitudinis esse, ut nequeat importare aliquem determinatum gradum, sicut neque ens, cuius est adaequata entis passio, importaret determinatum entitatis gradum, cum ergo unitas singulariter in communis lumpatis, ita quidam determinatus gradus unitatis, quia etsi resolutibus in conceptum superiorem unitatis, ut sic, & praeter ipsum datur quoque gradus unitatis elementialis, seu formalis genericus, vel specificus, item unitas quantitativa; Consequenter etsi unitates singulariter etiam sic lumpant essent, non potest unitate, quae est adaequata entis passio, quia ens, ut sic, neque ponit passio, nisi unitas, ut sic, non verò aliqua determinata unitas. Confirm. quia omnes praefatae unitates, si adinvicem compararentur, omnes, & singulariter convenienter in ratione unitatis, ut sic, quia uniusquam necdum dicit rationem unitaris, sed etiam rationem talis unitatis, secundum quam inter se distinguuntur, ergo debet dari ratio unitatis, ut sic, que sic communicis omnibus illis unitatibus; & consequenter aliusque sit universaliter individuali, & hec erit unitas transcedentialis, quae est ipsa passio entis. Coop. infir., quia unitas singulariter etiam in communis accepta est magis enim improportionata, quam aliam omnes unitates, ergo est aliis inceptor, ut sit adaequata entis passio, consequenter patet, probatur afflumentum, quia ens importat primam rationem realitatis omnibus incommunicabilem, veluti initium omnis essentiae, unitas vero individualis non solum importat determinatum gradum unitatis, sed etiam ultimum, adeo ut per alteriores gradus amplius determinata nequeat; tum quia ens est ita pluribus communicabile, ut in talibus communicatione elementialis dividatur necdum in specie diversa, sed etiam generare, ut in substantiis, & accidentibus; sed unitas individualis etiam in communis accepta communis

Quæst. III. Unde sumatur unitas entis.

131

icari nequit , nisi pluribus solo numero diversis , & sic solum individualiter ad summum dividi potest , non autem essentialiter , ergo est omnino improportionata cum ente .
Hoc est . Utique non secundum verum dicitur de his etiam , in

Denique Unitas transcendens verè dicitur de his etiam, in
utriusque ratio unitatis numerica, seu singularis inventur,
non est f. sola unitas singularis etiam in communis sumatur:
et à sola unitate singulari eius conceptus sumi debet, sequela pat-
probatur alius sumptum, qui unum re vera dicitur de aliqua
unitate communis præcisè sumpta, ut de homine, sicut enim ho-
mī, ut se, verè dicitur ens, & ita unamens, & tamen f. sit ex-
fornatum est, hominem sic præcise sumptum, ut abstrahit à diffi-
cilitatibus individualibus, nullam habere unitatem individuum.
enī quia non omnis unitas realis est numerica, seu singularis, ut
superius offendam cum Scoto 2. d. 3. q. 1. D. quia praeter hanc da-
ctriina, utrius formalis est specifica, vel generica, quae f. sunt reales
importata, nimur compōndi. Deinde, post aliquod
tum daremus prius natura ipsū Deo, quid non esset Deus, &
conceptus primi diversa in realitate, & alia hijsimmodi. Quamvis
ergo isti Scotiæ non incident in communem errorum preceden-
tium opinionem, qui conceptum universaliflum unitatis trans-
cendentis fumebant adequare ab aliqua unitate in cetero, ac de-
terminato gradu, nimur vel singulari, vel quantitativa, sed
realitate communis, talique conceptui adequa, adhuc tamen
falluntur supponunt, quod nimur detinere talis realitas communis
de ente prædicabilis in quo convertiblebit, nam si eis ens ta-
lēum communem realitatem non importat, ita neque aliquis ejus
patio.

etiam unitas formalis & specifica, vel generica, & quae sunt reales pro prima intentione fumantur, ergo unum transcendentaliter nequit in re reali unitate significare singularem, quia ab omni determinata unitate reali ratio unius, ut sic, abstrahibilis est. Et ex hoc tandem solidatur principale argumentum jam contra Averfam, qui initio faclum, quia unitas, quae est passio entis, debet cum ipso converti, utrumque etsi est, sit etiam unitas, & è contra, sed hoc non convenit unitati individuali etiam in communione accepte, nam dantur gradus quidam essentiales entis, ut genericus, & specificus, qui sunt essentialementer entis, & con sequenter habent proportionatum unitatem, quae sequitur ad talen gradum entis, & tamen in ipsis non repertur unitas individualis etiam in communione sumpta, alioquin determinabilis non esset per differentias essentiales, cum ergo talis unitas non omni enti conveniat, consequenter neque eam ente convertibilis.

32 Secundo altera pars conclusio, quod scilicet unitas transcendentalis abstrahi posse ab omni realitate determinante unitatis inadäquata sumpta, quæ erat ultima conclusio particula, facile deducitur ex precedenti, cum enim ab hac realitate determinante unitatis; vel illud sumptum xxi summa nequeat, neque ab aliqua unica communione realitate quam importet, refutatur, fumatur ab omnibus, & singulis unitatis determinatis inadäquata sumptus, & ratio est, quia quemque unitas realis, determinata fundare potest conceptum unitatis in communione sibi inadäquatum, ergo ratio unitatis transcendentalis est verâ abstrahibilis ab omni realitate unitatis realis; Consequenter est de le de nota, probatur si sumptum, nam qualibet unitas determinata resolvit potest in conceptum unitatis, ut sic, cum qualibet prædicationem recipiat unitatis in communione. Contra quia in qualibet determinata unitate, fuit singulari, five quantitatativa, includitur quidam quantitative ipsi unitatis in communione, ut sic, sicut

32 Secundo altera pars concordans ; quod unitate unitas et
censendo non possit in rebus omnibus defum : à realitate unitatis
quantitative ; quia in re fit sola unitas quantitative , probari po-
test rationibus allatius pro precedenti conclusione particulari , nam
unitas entitas quantitative non sit unitas universalissime sumpta , ut
sic , sed determinatus quidam unitatis gradus , qui est proprias
quantitatis via individuallis terminativa habentis , con sequenter
poni nequit aquaducta entis passio , sicut enim ens , ut sic , nullum
unitatis determinatum gradum dicit ; ita nec unitas , quae est eius
passio , aliquem unitatis determinatum gradum , qualitativumque
sit ponatur. Deinde probatur specialiter , quia conceptus entis ,
ut sic , non defumatur a sola quantitate in rebus , nam alia dantur
entia prater quantitative , ergo negat conceptus unitatis transcen-
dentes a sola unitate quantitative sumetur , & haec consequenter
partea ex adaequatione , & proportione , que inter ens , & unita-
tēn ; que eiuspia filio ponitur , intercedere debet. Conf. quia le-
pida subfuntia ab omni quantitative , quod divina omnipotētia
minime repugnat , ut dictum est in Physicis , adhuc ipsa efficit verū
sana , sicut vere effet ens , ergo non omnis unitas in re fit unitas
quantitative , nec unitas transcendentalis a sola unitate quantitative
sumetur. Denique si unitas transcendentalis lumpum non di-
cet in rebus , nisi unitatem quantitative , lequeretur in immaterialibus , & quantitative carentibus nullam vere unitatem repertiri ,
neque veritate dici posset. Deum esse unum , quia quantita-
tē careat. Immō neque in ipsi entibus materialibus , & quantitas
ipsa propposito efficit per se in secundum modo , ens materialis est unum ,
quia quantitas est accidens substantiae materialis , & sic de ipsa ita
per accidens predicatur transcendentalis unitas , sicut ipsa qua-
ntitas , quam hic supponimus ex Physicis à substantia materiali rea-
litas diffingit.

33 Concluditur itaque unitatem transcendentalē , quae est
passio entis , solam primā rationem unitatis , ut sic importare ab
omni prorsus determinatione denudat , quia ad talēm , vel tam
unitatis gradum determinetur , quia ut ab initio dixi , unitas
est ipsi passio entis , debet esse unitas pluribus communicabilis ,
immō taliis , quae sit initium cuiuscumque alterius unitatis , ac ean-
dem profici latitudinem , & amplitudinem habere cum ente ,
aliquon adaequata eius passio non foret , nequit autem esse hujus-
modi , neque unitas elementalis sine generis , sive speciei , neque unitas
singularis , neque unitas quantitative , neque aliis determinatis
unitatis gradus , sed fols , & præcipue unitas , ut sic , hec enim
sola adaequata enti in tota sua latitudine , alia verū unitates enum-
eratae insequuntur gradus determinatos efficiat , scilicet , vel
naturas praedictamentales , vel coram individua . non verū conce-

33 At inquit Averfa cit. feft. 6. haec, & similia argumenta supponere falfam ; nimur unitatem numeralem folis rebus materialibus convenire, quod non dicetur Avicen. fed potius putavimus unitatem numeralem omnibus rebus communem esse, atque ideo numerum ex foliis rebus extensis, earumque unitatis, sed ex quibuscumque rebus, & unitatis aequaliter confundere ; quantitas numerorum hoc pacto sumptum, & unitates numerales si fump- tuas in praedicamentis quantitatis sub genere quantitatis discretae conculderunt. Haec tamen infallita parum officit, quia argumenta procedunt ex suppositione ; quod Avicen. per unitatem numeralem intelligere illam unitatem quantitativam, que est principium illius numeri, quod Arit. est 3. Phys. refutare ex divisione continuat et i communiter tribuitur. Tum quia quoquoniam modo explicetur haec unitas numeralis, pertinet enim, an importet aliquem determinatum gradum unitatis, vel potius unitatem, ut sic, ab minima determinatione praeclarum, si primum ergo nunquam poterit esse aequalitas entis passio, quos praefundit ab omni determinato gradu effendi, atque idea ab ipso in tali statu determinata unitas originari nequit, si vero importat unitatem, ut sic, tunc ultra concedendum est esse aequalitatem entis pafionem, sed factis inconsulto natura praeditamenta, vel corum individua , non verò conceputa entis, ut sic, hanc opinionem quoque defendit Pafquigali, latè disp. 10. feft. 2. ac etiam Suarez disp. 4. feft. 9. licet Pafquigali faciat eum in modo loquendi aliquantum dissidentem, a nobis, sed si bene expundatur equidem non aliam a nostra sententianibz ibi proficietur ; item Meurtis lib.2 sua Metaph. q.7. de uno, & alli paſſim eam supponere videntur .

In contrarium. Primo obicit Averfa probando unitatem universalem pafionem entis constitui non posse , nam unitas transcendentalis est illa , que primò , & per se convenienter est realiter non verò per rationem , sic autem enti in communi non convenit unitas universalis ; id est unitas pafcionis , qua est unitas per intellectum , fed potius unitas singularis , tamen universaliter , & in communi sumpta. Conſequens ipsi pafcio aliquanta praedicta in communi dicit debet de omnibus inferiusque eius , & maxime in individuis fed unitas universalis non defendit cum natura ad ipsa individus , sed convenienter pafcio ipsa natura in statu abſtracionis , & rationis.

37 Resp. per unitatem universalem variis unitatis modos posse intelligi, vel enim intelligitur unitas quam natura communis recipit intellectu , cum eam aū universalem facit, de qua unitate

deum est et auctoritate eius panomem, sed ratio inconclusa appellatur unitas numeralis, vel quantitativa, quia haec dicunt determinatum gradum unitatis.

34 Tertio, quod unitas transcendentalis in rebus sumi nequeat ab aliqua una realitate communis transcendentali, quae eadem in omnibus reperitur, ut dicebant illi Scotitiae, probatur ex dictis disp. 2. de conceptu entis, ut enim confit ex dictis ibidem, ens, ut sic non dicit in re realitatem aliquam communem Deo, & creaturae, sed solum conceptum inad-
equatum, ergo non unitas cuius auctoritas talem unam realitatem importare posset, quia fluit a realitate communis entis, quoniam nisi passio maiorum emeritam, ac resistat habere, quam
potest intellectu, cum enim actu universaliter facit, ut quae unitas dictum est in Logica disp. 4. de Universalis in predicando, & cum unitas universaliter in hoc sensu fit unitas rationis, & non realis unitas transcendentalis, hoc sensu non appellamus universaliter, in-
terius verum per unitatem universalis soleat intelligi unitas en-
tis, seu formalis generis, & species; & quavis unitas sit realis, ut inferius dictus disp. 4. cum enim talis unitas conveniat naturae, ut animalia ab intrinseco sua determinata, quia ex se habet quod non sit multiplex qualitatibus, idcirco talis unitas sive modo realis, sicut realis est plenum effigientia communis, attamen neque in hoc sensu unitas entis debet dici universalis, quia talis universalitas est limitata, non transiens, unde unitas universalis ita hoc sensu

non est ipsa unitas, ut sic, ab omni determinatione praescindens, sed potius est quidam gradus unitatis convenientis gradibus essentia predicamentibus genericis, & specificis. Demum per unitatem universalem intelligi potest ipsa unitas in communione, ut sic, ab omni determinatione praescindens, & in hoc sensu unitas universalis est passioentis, & in hoc sensu neg. minor scilicet unitatem universalis non convenientem enti, ut sic, ut ejus adequatam passionem, sed potius unitatem singulararem in communione sumptam; cum enim in intellectu concipit ens transiens, non solum non conceptus individuum aliquod determinans, sed negat etiam individualium in communione; conceptus enim islam universalitatem rationem effendi, prout ab omni determinatione praescindens & ideo enti in tali statu unitas individualis nequaquam convenire potest etiam in communione sumpta, cum potius haec sit ultima eius determinatio, sed folium est convenit unitas, ut sic, ab abstractissime sumpta, que importat primam realen inchoationem cuiuscumque unitatis ab hac, & illa praescindens, & sicut natura entis praescindens est realis; ita pariter eius unitas. Ad Conf. verum eum passione praedicantis, seu naturae communis absolute supponens debere etiam in inferioribus eius convenire (si enim effectus passio illi conveniens ut supponit simpliciter, opus non est, quod inferioribus quoque competetur) id tamen ita intelligentiam ell, ut ea passio per primo naturae communis convenient, & per secundo inferioribus eius, id est non quatenus talia, sed praeceps quatenus participant rationem illam communem, unde risibilitas, que est adequata hominibus, que ex natura rei convenientis naturis communibus, que unitas eius minor sit unitate singularitatis, tamen et maior unitate universalitatis, & ideo est aliud passio realis. Ad Conf. negat a sumptu, ad cuius probationem occurrit ex Doctori loc. supra cit. nam 2.d. i. q. 6. S. posse etiam addit, ut unitatem transcendentalis non differre in his, quibus inest, sicut illa differunt, ideoque entitatem communem praeserferet, unde inquit, quod unitas lapidis, que non est realiter aliud a lapide, & unitas hominis, que est realiter eadem homini, non quidam per se primo, sed tamen per se secundo, ut de reabilitate dicetam reliqui Petri, & Pauli, & ad ipsa individuum ulice cum ipso ente, descendit, qui sicut ipsi communicatur ens, ut prius radix, in qua fundatur entitas individualis, ita etiam communicatur ipsa unitas; ut sic, in qua fundatur unitas individualis.

38 Secundo specialiter probat Averla solum unitatem singularis ad aquatum entis passionem, omnem ens a parte rei, & realiter est singulare, effuse singulariter individuum, nullumque datur universalis realiter existens, aut existere potens, ergo hanc unitas est passio entis realis ad aquatum. Tum quia unitas singularis ad nullum predicamentum restrinxitur, sed per omnia divergunt, ergo haec est unitas transcendentalis, que est passio entis. Tum 3. unitas, que est passio entis, debetur cum ipso proportionari, ergo sicut est abstrahitur ab hoc, & illo ente, ita etiam unitas eius passio ab hac, & illa unitate singularis, ergo unitas singularis vere est passio entis. Tum tandem in qualibet gradu universalis duplex unitas considerari potest, altera praescindens, quae fit per rationem, & ita nequit esse passio eius, quia secunda quaedam intentio, altera singularitatis, que realiter convenient ipsi rebus, & confidatur in communione, sicut ipsa natura realis, & sicut omnis alia proprietates convenientes eidem naturae, huiusmodi ergo unitas est ad aquatum passionis convenientis tam singularis in particulari, tamen singularis gradibus universalibus, etiam si pente, qui est gradus universalitatis, quatenus consideratur in communione.

Ref. omnem ens a parte rei esse singulare, vel singulariter existens vel immediate, ut ipsa singularia, vel latenter mediate, ut naturae communes, que in ipsius existere dicuntur, que non nisi extirpantur, & per accidens singulariter dicuntur. Intra se vero habent unitatem solum propriam minorem unitate numerali, & id est negat consequentiam item verum est, unitatem singularis omnem enti existentes convenient, non quidam quatenus est ens, sed quatenus individuum, unde solum sequitur esse passio entis individualis, non vero entis, ut sic, ita unitas, que omnibus rebus existentibus convenient, ut etiam lunt, et unitas praescindens lunt, quia si ei convenient talis unitas parte rei, consequenter etiam convenient unitas, ut sic. Dices unitatem, ut sic, non convenient illis, nisi per praescindens intellectus atque id est non esse unitatem realem, sed rationis. Ref. negando consequentiam, quia hoc sit cum fundamento praescindens, in re, & unitas ipsa singularis in communione, quia facit Averla passionem entis ad aquatum, non sit ita communis, nisi per praescindens intellectus, & tamen ait esse unitatem realem. Ad 2. posse eodem modo probari unitatem essentialem esse transcendentalis, quia in omnibus praedicamentis reperiuntur genera, & species, & genitivus, individuus, illa ergo unitas vera, & proprie dicatur transcendentalis, que ens immediate sequitur & convenient per se primo, & alia omnibus inferioribus per se, licet non primo, quia solum est unitas, ut sic, non autem unitas singularis, quia nec convenienti immediate, nec gradibus inferioribus genericis, & specificis. Ad 3. sicut ens non tantum individuus includitur, sed etiam in aliis gradibus essentia genericis, & specificis, ita & unitas, que est ipsi passio, non tantum ab unitatis singularibus debet abstrahiri, sed a quolibet alio unitatis gradu, & talis solum est unitas, ut sic, que etiam

pro alia parte negatur consequentia, quia ab omnibus, & singulis unitatis in Petro repertis, sita inadiquata sumuntur, ut abstrahatur a propria determinatione, non nisi conceptus unitatis transcendentalis, ut sic, abstrahi potest, qui est conceptus unitatis transcendentalis, & sic semel dicetur unum, & non plures, quia plures illa unitates inadiquatae conceptus solum conceptum unitatis transcendentalis fundare possunt; & conceptus unitatis a singularis abstractus est evidenter rationis.

QUÆSTIO IV.

An unitas superaddit entis solam uegetationem divisionis, vel potius quod solum aliquo pacto ab ipso difficitur.

ARTICULUS I.

Unitas importat formaliter positivum enti superadditum, & solum consequenter negationem.

41 Q uia Unitas formaliter opponitur divisioni, ideo per inductionem sole regulariter explicari unitatis conceptus. Aristoteles docebat. Met. tex. 11. Universitatem namque quotcumque non habent: divisionem, quatenus non habent, estensum unum dicuntur, ut pars si protus homo non habet divisionem, unus est homo; quod si protus animal, unus animal, quod si protus magnitudo, una magnitudo. At quia non statim ac aliud per negationem explicatur, putandum est nihil positivum importare, multa namque a nobis per negationem explicari possunt, que tamen inter quid positivum important, hoc conflat de incorporeis, & immortali, que explicari solemus per negationes corporeitas, & mortalitas, que consequuntur per perfectiones poitivas, quas in re important hinc orta est proposita controversia, non unitas transcendentalis entis, praeceps dicit negationem prefatam divisionis, vel potius rationem, & perfectionem aliquam positivam, ad quam talis negatio consequitur, & per talen negationem, ut nobis notorem, a posteriori explicatur. Pro prima problematica parte stat Averla quod, sicut est, citans pro ea D. Thomam, t. p. quast. 1. artic. 1. & quast. 30. artic. 3. & 1. d. 24. quast. 1. artic. 3. & 4. Metaphys. Albert. 1. p. tract. 6. quast. 24. memb. 1. Henric. quol. 1. quast. 1. Durand. Greg. Gabriel. Caprol. 1. d. 24. Cajet. Bann. & alios. Thomas circa loc. cit. S. Thomas Soncini. 4. Metaphys. quast. 2. & 3. Egid. ibid. quast. 8. Javel. quast. 8. Fland. quast. 3. Aquar. quast. 3. Jandun. quast. 4. Fontec. cap. 2. quast. 5. Aver. com. 3. Suarez disput. 4. fed. 1. Masum lib. 3. transcend. cap. 9. citatur praeterea pro eadem sententia Hervaeus quol. 1. quast. 1. Ochan. 1. d. 2. quast. 1. Ricard. artic. 1. quast. 1. Auroel. quast. unic. artic. 3. & quol. 3. Niphus 4. Metaph. disp. 3. Valent. tom. 1. disp. 1. qu. 11. punct. 2. Falol. 1. p. 1. 1. art. 1. dub. 3. Gillius lib. 2. de elefant. Dei tract. 3. c. 2. Gonzal. 1. p. 4. 11. disp. 23. Arriag. disp. 1. Met. fed. 3. sub loc. 3. & ex nostris Mairon. 1. d. 24. 2. & Balliol. lib. & alii quipulures.

42 Opposita lenocina docet Unitatem de suo formaliter importare alicuius rationis, & solum de connatu dicere negationem divisionis, per quam explicari solet a nobis; & haec est communior, quam prima, quia re vera multi Autores, qui pro ea citantur, tenent hanc secundam, licet non omnes eadem via procedant. Aliqui namque afferunt utique unitatem de solum quid positivum importare, sed nolunt hoc positivum esse aliud ipsi enti superadditum, & alio modo, vel ratione ab ipso distinctum, immo dicunt hoc positivum per unitatem importare esse ipsum ens, non quidam sub conceptu entis, sed secundum quod exprimitur per modum fundamenti negationis divisionis, ita Aravus 4. Metaphys. quast. 4. artic. 3. & Blasius a Concep. disput. 21. Metaphys. quast. 1. & alii recentiores Thomistae, qui in hunc sensu interpretantur verisimiles per primam opinionem relativos, & huius sententia videtur etiam Suarez loc. cit. dum inquit Unitatem imitare importare entitatem in eis dividamus, id est quatenus flat in negatione divisionis in le. Alii vero afferunt hoc positivum per Unitatem formaliter importatur esse quidam enti superadditum, & aliquo pacto ab ipso distinctum, quoniam vero distinctionis generis, ac faciliter realiter, vel solidum ex natura rei formaliter, aut ratione dumtaxat, discurrunt omnes iuxta sua principia. Avicen. lib. 3. f. 3. Metaphys. cap. 2. & lib. 7. cap. 1. significavit hoc, quod unitas est superadditum, ab ipso ente realiter distinguitur; Scotus vero 4. Metaphys. quast. 2. & 1. d. 16. quast. 6. f. posse est. Scotus vero 4. Metaphys. quast. 1. & d. 16. quast. unic. f. 3. idem dico alterius. Ant. And. 4. Metaphys. quast. 2. Faber ibid. disput. 7. Tatar. ibid. quast. unic. Meuris lib. 2. f. 3. Metaphys. cap. 3. 1. p. qu. 1. & alii Scotisti mitius procedentes nolunt hoc positivum esse ratione enti superadditum, & ab ipso realiter distinctum, sed aliquam formaliter enti superadditam, & sed solum ex natura rei formaliter distinctum; immo Scotista illi, qui negat concepibus transcendentalis proprias correspondentes realitates adaequatas, nolunt hanc distinctionem esse in omni rigore formaliter, & dualiter, quibus inter realitates plures ejusdem rei veri facilius, sed solum virtualiter, & fundamentaliter, in quo sensu etiam suntur quilibet natura praescindens, ergo si quilibet natura praescindens considerata, ut natura, non est una, nec plures, quantumque unitas eius non sit alia res adaequata, ergo si quilibet natura praescindens considerata, ut natura, non est una, nec plures, idem quoque de eis dicendum, quod secundum, fe, & praescindens eis rationem abstrahit ab uno, & pluribus. Tum quia cum dicunt Adversari, ens ex vi sua entitas, & rationis formalis esse unum, vel intelligent formaliter, vel causare eo patet, quo hominem ex vi rationalitatis dicimus esse dico, ut verum intelligi debet; cum ratio entis neque in immediata causa negationem divisionis, ut probatum est, dicendum est causare aliquam formaliter positivam, ad quam immediate talis negatio consequatur. Conf. haec in tantia, quia etiam in communione modo loquendi proprietates subiecti